

ETIKA OKOLIŠA

ŠTO JE
TEMELJ NAŠIH MORALNIH OBVEZA PREMA
PRIRODNOM OKOLIŠU

ANTROPOCENTRIČNI PRISTUPI

NAŠE OBVEZE PREMA OKOLIŠU OVISE ISKLJUČIVO
O LJUDSKIM POTREBAMA I INTERESIMA

LJUDSKA DOBROBIT

LJUDSKI ŽIVOT OVISI O PRIRODNIM
POTREBAMA

Potrebe poput čistog zraka, pitke vode i jestive hrane su neophodne. Upravo zbog toga, onečišćenje je moralno neprihvatljivo jer šteti javnoj dobrobiti.

OSJETILNI PRISTUPI

INTERESI OSJETILNIH BIĆA ODREĐUJU NAŠE
OBVEZE PREMA OKOLIŠU

SVA BIĆA VRIJEDE

UNUTRAŠNJE NE INSTRUMENTALNO

Sva osjetilna bića, ne samo ljudska, su shvaćena da imaju vrijednost sama po sebi (intrinzična vrijednost), a ne samo instrumentalnu vrijednost.

BIOCENTRIČNI PRISTUPI

EKOCENTRIZAM I DUBOKA EKOLOGIJA

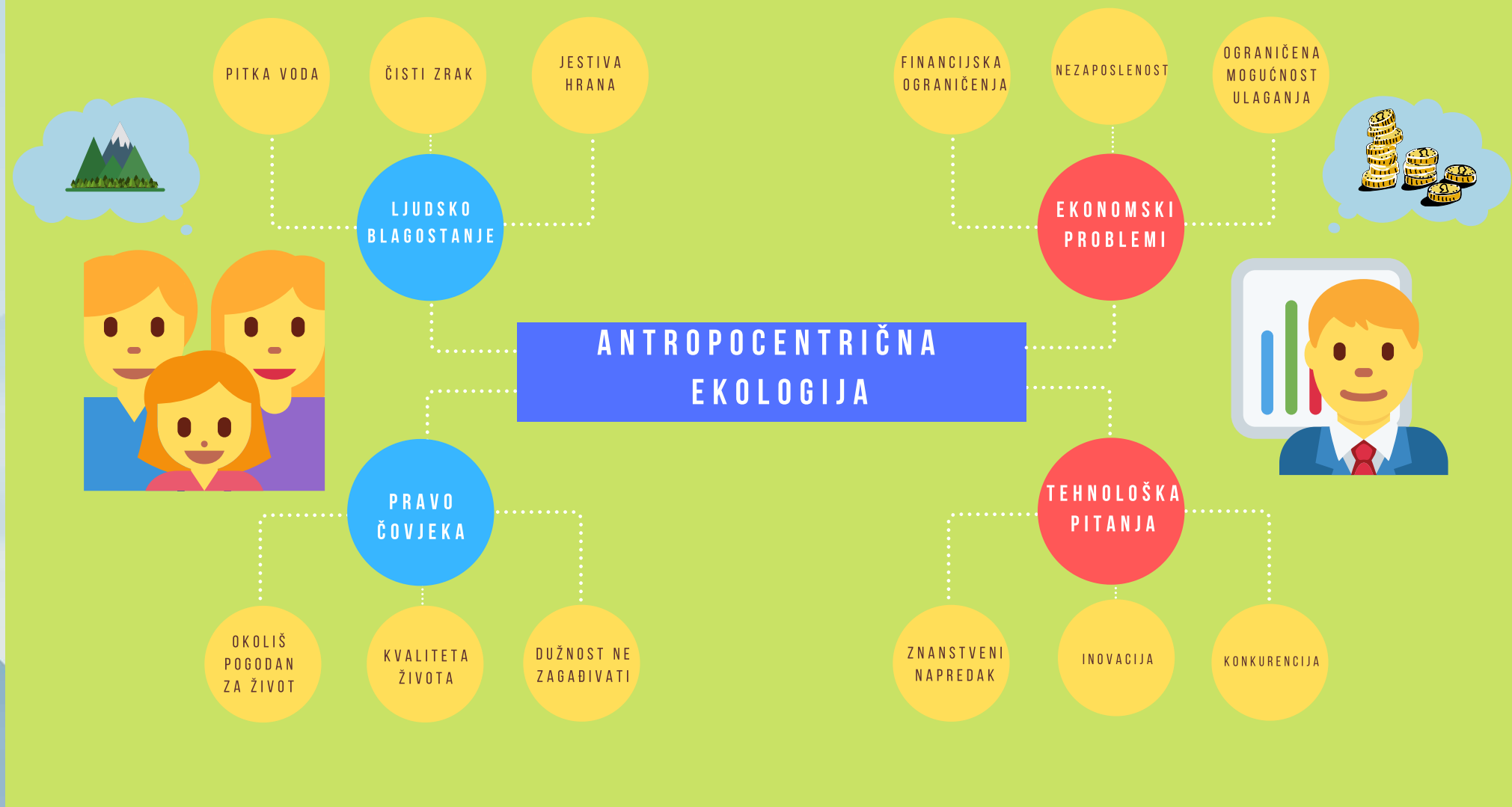
Naše moralne obveze prema okolišu uključuju biotički (koji se odnosi na život), biocentrični ili ekocentrični pogled.

EKOLOŠKI HOLIZAM

MORALNI EKOSUSTAVI I DUBOKA EKOLOGIJA

U središtu naše moralne misli mora biti ekosustav kao cjelina koju čini zajednica živih bića i neživih faktora okoliša – biocentrični pristup (ekocentrizam).

MENTALNA
MAPA

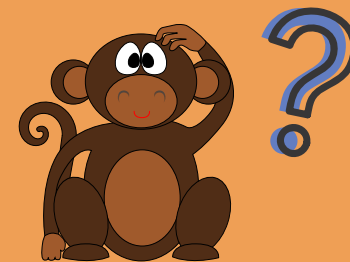
ANTROPOCENTRIČNA EKOLOGIJA

U antropocentričnom pristupu ekologiji naše obveze prema okolišu su podređene isključivo ljudskim potrebama.

Možemo se pozvati na ljudske interese kako bismo opravdali svoju dužnost da ne zagađujemo okoliš, osim ako na tu dužnost ne utječu druga moralna razmatranja.

Sva osjetilna bića, ne samo ljudska, su shvaćena da imaju urođenu (unutarnju) vrijednost, a ne samo instrumentalnu (vanjsku) vrijednost.

osjetilna bića su vrijedna sama po sebi

istovjetan specizmu

PREDNOSTI

EKOLOGIJA SUOSJECANJA (*sentientizam*)

MANE

nije štetan za neljudske životinje i njihov okoliš

neopravdano davanje prednosti vlastitoj "vrsti"

Imamo moralnu obvezu čuvati prirodno stanište koje nema nikakve koristi za ljudska bića ako bi njegovo uništenje naštetilo nekim neljudskim životinjama.

DUBOKA EKOLOGIJA

Duboka ekologija je potraga za objektivnijom sviješću i stanjem bića kroz aktivno, duboko propitivanje i meditativni proces te način života.

Duboka ekološka svijest kritizira dominaciju ljudi nad neljudskom prirodom, muško nad ženskim, bogatih i moćnih nad siromašnima, s dominacijom Zapada nad nezapadnim kulturama.

SVJETONAZORI

DOMINANTNI SVJETONAZOR

Tehnokratska-
industrijalizirana
društva smatraju ljude
izoliranima od ostatka
prirode

Dominacija nad prirodom

Priroda kao resurs za ljude

Materijalistčki rast

Vjera u obilne Zemljine
"zalihe"

Visoki tehnološki napredak

Konzumerizam

Centralizirane zajednice

DUBOKA EKOLOGIJA

Proučavanje prirodnog
svijeta uključuje i
proučavanje nas
samih, kao dijela
organske cjeline

Harmonija s prirodom

Priroda ima unutarnju
vrijednost

Jednostavne materijalne
potrebe

Zemljine "zalihe" su
ograničene

Promišljena upotreba
tehnologije

Održivi razvoj

Tradicionalne manjine i
bioregije

DUBOKA EKOLOGIJA

osnovna načela

SAMOSHVAĆANJE

Ostvarenje “sebe u sebi samom” se shvaća kao organska cjelovitost

BIOCENTRIČNA JEDNAKOST

Shvaćanje da smo jedna jedinka od mnogih, te prihvaćanje našeg mjesta unutar veće slike stvari

ISKUSTVENOST

Razumijevanje iskustava prethodi intelektualnom razumijevanju

DUBOKA EKOLOGIJA

osnovna načela

Osam načela platforme duboke ekologije koje su osmislili Arne Naess i George Sessions

1

Dobrobit i procvat ljudskog i neljudskog života na Zemlji ima vrijednost samu po sebi (sinonimi: unutrašnja vrijednost, svojstvena vrijednost). Na ove vrijednosti ne utječe korist neljudskog svijeta za ljudske potrebe.

2

Bogatstvo i raznolikost životnih oblika pridonosi razumijevanju ovih vrijednosti i također su vrijednosti same po sebi.

3

Ljudi nemaju pravo smanjiti ovo bogatstvo i raznolikost, osim za zadovoljenje vitalnih potreba.

4

Procvat ljudskog života i kultura vezani je uz znatno smanjenje ljudske populacije. Procvat neljudskih oblika života zahtijeva takav pad.

5

Trenutno ljudsko uplitanje u neljudski svijet pretjerano je i situacija se ubrzano pogoršava.

6

Politike se stoga moraju mijenjati. Te politike utječu na osnovne ekonomske, tehnološke i ideološke strukture. Rezultirajuće stanje bit će duboko drugačije od sadašnjeg.

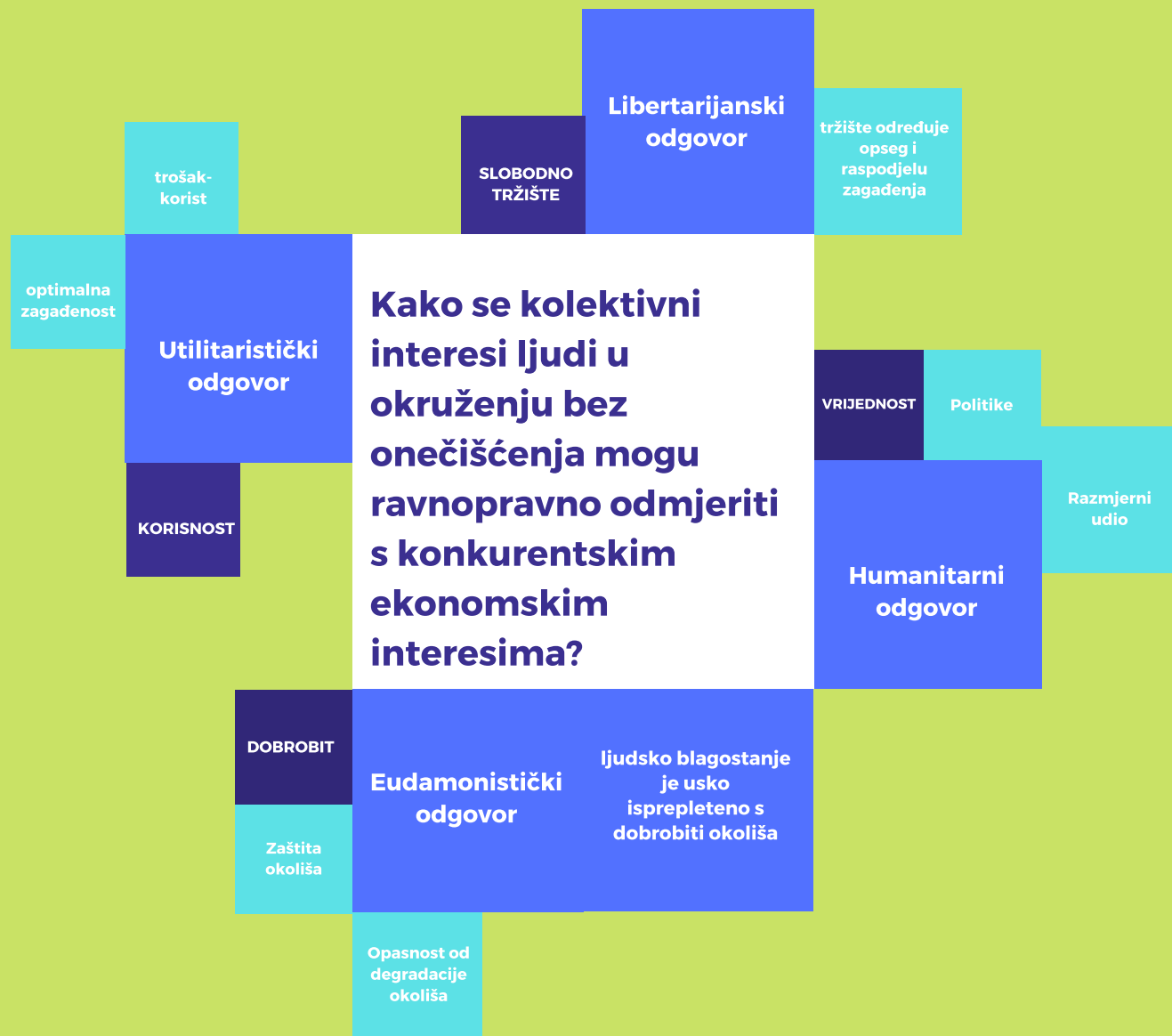
7

Ideološka promjena uglavnom se odnosi na zahvalnost prema kvaliteti života (pozivajući se na unutarnje vrijednosti), a ne na prihvaćanje sve višeg životnog standarda. Postojat će duboka svijest o razlici između nužnog i nepotrebnog.

8

Oni koji prihvate prethodne točke imaju obavezu izravno ili neizravno pokušati provesti potrebne promjene.

EKOLOGIJA I LJUDSKI INTERES

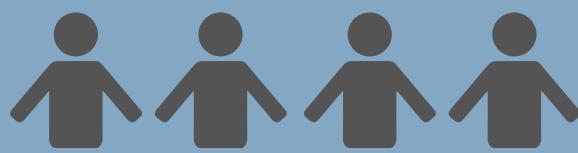
Problem određivanja zajedničkog interesa ljudi u okruženju bez onečišćenja, u odnosu na konkurentske ljudske interese, često ekonomske.

Industrijsko postrojenje, koje predstavlja (male, velike, masivne) financijske investicije, proizvodi proizvod koji je (nebitan, vrlo poželjan, ključan) društvu i pruža (mali, velik, ogroman) broj radnih mjesta, zagađuje okoliš na (manji, popriličan, znatan) način.

POTROŠNJA ENERGIJE

Energija potrebna za proizvodnju, odlaganje ili recikliranje računala, kao i energija potrebna za njihov rad, neki su od važnih ekoloških problema

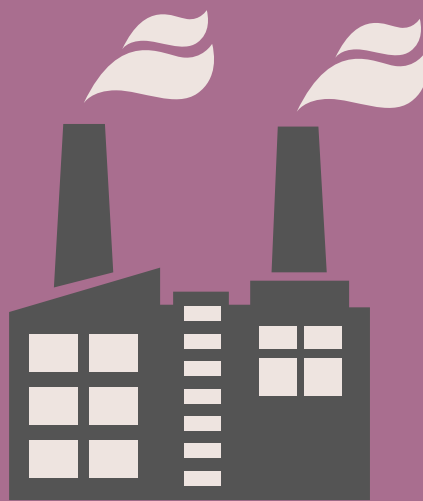
Utječe na veliki broj ljudi

Uz veliku cijenu po okoliš i nacionalne ekonomije

ZAGAĐENJE

Proizvodnja poluvodiča zagađuje zrak i podzemne vode. Kemikalije, industrija te druga zagađenja uzrokuju promjene i propadanje prirodnog tla.

TROŠAK ENERGIJE

Svaki put kada ostavimo računala ili svjetla upaljena trošimo električnu energiju. Sagorijevanje fosilnih goriva stvara većinu naše električne energije i također emitira zagađivače, sumpor i ugljikov dioksid u zrak.

EMISIJA ENERGIJE

Energetske emisije uzrokuju respiratorne bolesti, smog, kisele kiše i globalne klimatske promjene.

ODLAGANJE TEHNIČKE OPREME

Zastarjela računala, tableti i mobiteli stvaraju još jedan ekološki problem. Ljudi i životinje mogu imati zdravstvene probleme zbog zagađenja podzemnih voda, otrovnih plinova i spojeva uzrokovanih odlaganjem baterija ili **hardverskih dijelova koji se ne recikliraju**. Hardverske komponente sadrže **opasne tvari** te mogu zračiti.

DIJELOVI KOJI SE NE RECIKLIRAJU

- tiskane pločice
- monitori
- žice
- mikročipovi
- matične ploče

OPASNE TVARI

- dioksid
- platina
- živa
- teški metali
- fosfor

ZBRINJAVANJE TEHNIČKE OPREME

RJEŠENJA

Primjeri praksi boljeg zbrinjavanja tehničke opreme

NADOGRADNJA

Nadogradnja umjesto zamjene starih računala štedi novac i čuva okoliš

RECIKLIRANJE

Recikliranje opasnih komponenti pomoću tvrtki za prikupljanje otpada

LEGISLATIVA

Vlade moraju primijeniti posebne zakone koji se odnose na zbrinjavanje i recikliranje opasnih komponenti

DONACIJA

Doniranje starih računala školama, neprofitnim organizacijama ili zemljama trećeg svijeta

OBRAZOVANJE

Obrazovanje novih generacija o računalnom i hardverskom zbrinjavanju i etičkoj svijesti.

ZELENO RAZMIŠLJANJE

Praćenje zelenog računalstva: dizajniranje hardverskih komponenti s manje opasnih tvari ili zračenja

ZELENO RAČUNALSTVO

Zeleno računalstvo potiče korisnike računala da 'misle zeleno'. Odnosi se na prakse, studije i metodologije ekološki održivih informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Prakse zelenog računalstva uključuju brojne svakodnevne radnje koje korisnici računala mogu poduzeti kako bi smanjili troškove po okoliš i energiju.

autor: Giannis Stamatellos

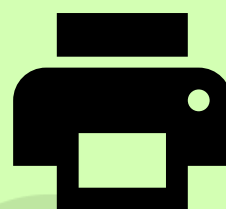
1 UGASITE

Ne ostavljajte računala da stalno rade bez razloga.

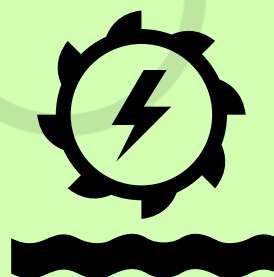
2 TISKAJTE KADA JE POTREBNO

Uključite pisač tek kada budete spremni za ispisivanje dokumenata.

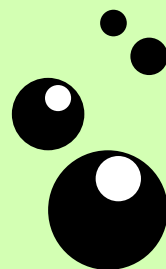
3 ČUVAJTE ENERGIJU

Kupite ili koristite energetske efikasne proizvode s energetske oznakama i standardima eko dizajna.

4 KORISTITE ČUVARE ZASLONA

Koristite programe čuvara zaslona kako bi se spriječilo sagorijevanje fosfora u starim monitorima koji koriste katodne cijevi.

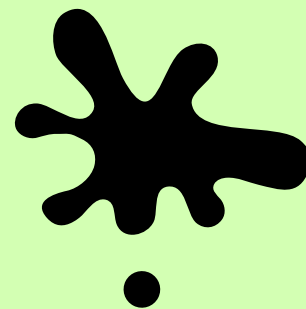
5 RECIKLIRAJTE

Reciklirajte opasan materijal kao što su baterije i toneri.

6 BUDITE "ECO-FRIENDLY"

Kupite ekološku tintu koja nije bazirana na nafti, poput tinte bazirane na soji.

7 NASTOJTE NE TROŠITI PAPIR

Smanjite potrošnju papira pomoću automatiziranih bespapirnih uredskih alata.

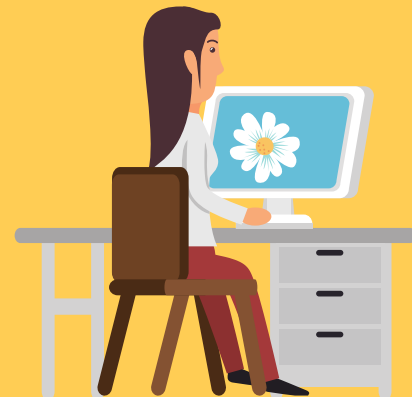
8 KORISTITE TAMNI NAČIN

Koristite značajku tamnog načina rada koja je bolja za oči i okoliš.

DRUŠTVO BEZ PAPIRA

Pozeleni svoj ured

SMANJITE BROJ PAPIRNATIH KOPIJA

Ispisujte manje

Uz uredske automatizacijske alate korisnik može pripremiti digitalnu kopiju svog dokumenta, kao pripremu za završni ispis konačne verzije dokumenta.

RECIKLIRAJTE PAPIRNATI OTPAD

Reciklirajte sustavno

Papir je dragocjen zbog čega ga je potrebno reciklirati. Potrošeni papir može se čuvati u posebnim uredskim kutijama spremnim za recikliranje.

KORISTITE E-MAIL UMJESTO FAKSA

Digitalizirajte komunikaciju

Međuuredska komunikacija bi se trebala voditi preko elektroničke pošte, a ne fakseva i papirnatih dokumentacije.

PONOVNO KORISTITE PAPIR

Iskorišteni papir nije uvijek za smeće

Već ispisani papir, koji je iskorišten samo na jednoj strani, može biti ponovno iskorišten za bilješke i skice.

KUPUJTE RECIKLIRANI PAPIR

Koristite gotov reciklirani papir

Mnoge tvrtke osiguravaju gotov reciklirani papir kroz koji se otpadni papir pretvara u nove proizvode od papira.

MEKE KOPIJE UMJESTO TISKANIH